

مطروحه در دادرسی ارتش موجود می باشد.

خواهشمند است مقرر فرمائید ادله فوق الذکر و هرگونه دلایل دیگری که در پرونده های دادرسی بایگانی است عیناً یا عکس آنها را برای رسیدگی لازم به این شعبه ارسال فرمایند، و چون متهم زندانی است تسریع در ارسال موارد تقاضا را توصیه فرمائید.

باز پرس شعبه اول تهران امضاء: (اعتمادی)

۳۰/۸/۲

باز پرس شعبه اول تهران نامه هائی نیز در همین رابطه به ریاست ستاد ارتش، وزارت کشور و دفتر کل نخست وزیری ارسال داشته است که در پرونده موجود می باشد.

در پاسخ نامه باز پرس شعبه اول تهران به دفتر نخست وزیری، جوابیه ذیل از سوی رئیس آن دفتر ارسال شده است:

شیر و خورشید

نخست وزیر

شماره ۲۱۴۴۶

تاریخ ۳۰/۸/۱۶

http://www.chebayadkard.com

شعبه اول باز پرس دادرسی تهران

در جواب نامه شماره ۱۸۶۹ مورخ ۳۰/۸/۱۶ زحمت می دهد، از عملیات مرحوم رزم آرا در مورد قیام حیات داوودها سابقه در بایگانی دفتر نخست وزیر نیست، و در مورد فرار باززانیها و فرار سران حزب توده یادداشت شخص رزم آرا که مستند عمل او باشد بدست نیامد، یا این حال اگر پرونده مورد احتیاج است خواهشمند است اطلاع دهند.

رئیس دفتر نخست وزیر - جهان ملکوتی

امضاء ۳۰/۸/۱۶

دفتر - وکلاء متهم احضار تا مفاد نامه به آنان خاطر نشان شود.

امضاء ۳۰/۸/۱۸

آقای باز پرس - اقدام شد روز ۳۰/۸/۲۳ ساعت ۹ صبح.

۳۲۹

نامه دوتن از وکلای مدافع خلیل طهماسبی به باز پرس شعبه اول دادرسی تهران
آقای باز پرس شعبه اول دادرسی تهران

شماره ۱۷۳۴

تاریخ ۱۳۳۰/۹/۲۱

http://www.chebayadkard.com

در موضوع اتهام منتسب به آقای استاد خلیل طهماسبیان که طبق قرار دیوان عالی

جنائی و تقاضا و توضیحات اینجانبان مقرر شد پرونده های مربوط به کودتای مرحوم رزم آرا و اقدامات ضد حکومت ملی او از اداره دادرسی ارتش خواسته شود بطوریکه خاطر عالی مستحضر است اداره دادرسی ارتش به عذر اینکه فعلاً موضوع اتهام در جریان تحقیقات است و هنوز منتهی به صدور قرار نشده از فرستادن آنها یا اسناد محتوی آن خودداری نموده و چون با این وصف تاریخ ختم تحقیقات معلوم نیست و مدتهاست موکل اینجانبان بی جهت در زندان بلا تکلیف مانده و بدون پرونده اتهامی در آن باز پرس، دیگر موردی ندارد فعلاً با استفاده از توضیحات و ادله ای که پس از صدور قرار دیوان عالی جنائی به باز پرس داده شده استدعا دارد مقرر فرمایند پس از تکمیل سایر قسمتهائی که مورد تقاضای اینجانبان و مورد قرار واقع شده پرونده را به دیوان جنائی اعاده دهند تا هر چه زودتر جلسه رسیدگی به اتهام تعیین شود - بدیهی است همیشه دلایل اتهامیه مرحوم رزم آرا که در پرونده های موجود در اداره دادرسی ارتش است مورد استفاده اینجانبان بوده و چنانچه تا روز جلسه رسیدگی تحقیقات پرونده های مزبور خاتمه یافته باشد لدی الاقتضاء از محتویات و دلایل موجود در آن بتفع متهم استفاده خواهد شد. با احترامات فائقه

دفتر در پرونده بایگانی شود امضاء: مهدی کاشانی

امضاء [۹] ۳۰/۹/۲۱ امضاء: ابوالفضل لسانی

۳۲۸

مکاتباتی در رابطه با اتهامات رزم آرا *

شیر و خورشید

وزارت دادگستری

شماره عمومی ۱۸۱۴

http://www.chebayadkard.com

تاریخ ۳۰/۸/۹

ریاست دادرسی ارتش

چون پرونده اتهامی خلیل طهماسبی بمنظور رفع نقیصه هائی که در قرار صادره از دادگاه عالی جنائی یدان اشاره شده است به این شعبه ارجاع و یکی از نقائص جمع آوری دلالتی است که مورد استناد آقایان وکلاء مدافع متهم واقع و بطوری که از طرف آقایان لسانی - و مهدی کاشانی، و صفا حائری (سه نفر از وکلاء مدافع) اظهار گردیده دلالت مورد استناد عبارت است از:

۱ - عطیات مرحوم رزم آرا در مورد نفت جنوب.

۲ - اقدامات ایجاد حکومت دیکتاتوری و پروژه هائی در اداره سیاسی وزارت کشور که اخیراً بر اثر اتهام آقایان مرتیب سرتیپ زاده کارگشا و سرهنگ مهدی یانهاج معاونت مرحوم رزم آرا کلبه سابق موجود از طرف وزارت کشور و سایر مقامات به دادرسی ارتش فرستاده شده است، و نیز ورقه ای منتسب بخط خود آن مرحوم در پرونده

۵ صفحه ۱۲۳۱ یا ۷۲۳ پرونده.

۳۲۵

نامه صفا حائری یکی از وکلای مدافع خلیل طهماسبی به باز پرس شعبه یک
دادسرای شهرستان تهران

شیر و خورشید

وزارت دادگستری

باز پرس محترمه شعبه یک دادسرای شهرستان تهران

راجع به سه موضوع نمود تقاضای این جانب به خواستن مدارکی برای تکمیل پرونده اتهامی آقای خلیل طهماسبیان و دفاع از او که از نظر تسریع در کار به وزارت کشور - ستاد لشکر - نخست وزیری - شهر بانی معرفی فرموده بودید، این جانب به ادارات مذکور مراجعه، متأسفانه مدارک مورد نظر راجع به تسلیحات حیات داوودها - فرار باززانیها - فرار سران حزب توده از زندان شهر بانی - در پرونده های مشکله دیده نشد، و چون بدست آوردن آنها مستلزم وقت خیلی طولانی، و از طرفی متهم در توقیف، و مقتضی است هر چه زودتر مورد دادرسی قرار گیرد، بدین لحاظ فعلاً از خواستن آنها منصرف و فقط استدعا دارد مقرر فرمائید سند مندرج در گزارش آقای ناصر وثوقی باز پرس دادسرای تهران را به داوستان که قبلاً تقاضا نموده بودند خواسته شود و ضمیمه پرونده گردیده و پرونده را برای رسیدگی به دادگاه عالی جنائی ارجاع فرمایند.

امضاء صفا حائری

۳۰/۹/۱۴

http://www.chebayadkard.com

دفتر - در پرونده بایگانی شود و فوراً شرحی به دادسرا نوشته شود.

امضاء ۳۰/۹/۱۴

آقای باز پرس - اقدام شد.

۳۰/۹/۱۴ (باز پرس شعبه اول دادسرا)

۳۲۷

صفاء حائری و کاشانی ابلاغ شده بود، مشارالیهم حضور رسانیده راجع بوصول مورد استناد آنان که از آگاهی و دفتر نخست‌وزیری رسیده مراتب بنظر آقایان رسید، و راجع به برگهائی که در وزارت دادگستری مورد استناد قرار گرفت، چون با مذاکره‌ای که با آقای معاون اول دادسرا بعمل آمده معلوم شد وزارت خانه نمی‌تواند بدون مشخصات برگه‌های مربوطه اقدام با ارسال نماید، پرسش شد که مورد استناد را تعیین فرمایند. آقای صفاء حائری:

بطوری که اینجانب در تعقیب قضیه به وزارت کشور مراجعه کرده‌ام، اظهار نمودند برگه‌های مزبور تهیه و قریباً ارسال خواهد شد، و مورد تعجب است که تاکنون در ارسال آن تأخیر شده، تقاضا دارم در تعقیب مانند قبل از وزارت کشور خواسته شود که در اسرع وقت ارسال دارند. امضاء (صفاء حائری)

<http://www.chebayadkard.com>

حضور سه تن از وکلای مدافع در شعبه ۱ دادسرا

در تاریخ ۳۰/۹/۳۰ آقای صفا حائری وکیل مدافع خلیل طهماسبی حاضر و رونوشتی هم که از دادسرای تهران بشماره ۳۰/۹/۳۰ - ۴۴۱۶۲ رسیده به آقای صفا حائری ارائه و پس از ملاحظه اظهار داشتند رونوشت ارسالی همان گزارش است که مورد استناد این جانب بود، منتهی متن نطق مرحوم رزم‌آراء که در این گزارش اشاره شده پیوست نیست، و بنابر اظهار مأمورین مربوطه دادسرا متن نطق مزبور در دسترس نبوده که ارسال دارند، و از طرفی چون لازم است هرچه زودتر دادگاه عالی جنائی نسبت به پرونده متهم رسیدگی نماید بنابراین هرگاه سایر تحقیقات مورد درخواست دادگاه تمام شده، مقرر فرمایند پرونده به دادگاه ارجاع گردد، و این جانب در موقع رسیدگی متن نطق مزبور را بوسائل دیگری تهیه و بدادگاه تقدیم خواهم داشت. امضاء (صفا حائری).

دفتر... چون بازجویی‌های لازم از یاسبانیان مورد نظر دادگاه بعمل آمده و نواقص پرونده تا آنجا که ممکن بوده مرتفع، و آقای سرگرد وقت افسر شهرانی به دامغان منتقل و جراحعلی پاسبان نیز از خدمت استعلاج و محل اقامتش معلوم نگردیده است، بنا بدرخواست آقای صفاء حائری وکیل متهم پرونده را بازگشت دهید.

امضاء باز پرس شعبه اول تهران <http://www.chebayadkard.com>

تاریخ ۳۰/۱۱/۱۶ بر حسب وقتی که برای لغو تعیین شده و به آقایان ملکی و

۳۳۰

بنام رزم‌آراء تنظیم و محتوی مدارک عملیات خانثانه آن مرحوم است و گزارش آقای وثوقی منضم به مدارک مزبور شده عیناً به باز پرس ارسالی با رونوشت گواهی شده محتویات آن پرونده را به اینجانب بدهند.

دیگر آنکه شرحی از طریق وزارت دادگستری به وزارت جنگ نوشته شود که پرونده موجود در اداره دادرسی ارتش که محتوی مدارک اتهامیه مرحوم رزم‌آراء علیه حکومت ملی سلطنت مشروطه ایران است و دو نفر از معاونین او بنام سرتیپ سرتیپ‌زاده کارگشا و سرهنگ مهتدی و عده‌ای دیگر هم تحت تعقیب واقع و پرونده این دو ضمیمه پرونده مرحوم رزم‌آراء شده عیناً به دایره باز پرس یا شعبه اول دیوان عالی جنائی تهران بفرستند.

استدعا دارد بمنظور حقیقت‌جویی و اجرای عدالت در باره متهمی که بی‌جهت ماهها است در گوشه زندان بسر می‌برد مقرر فرمائید در انجام این سه تقاضا تسریع فرمایند.

با تقدیم احترام
امضاء: مهدی کاشانی

<http://www.chebayadkard.com>

۳۳۲

۳۲۹

نامه یکی از وکلای مدافع خلیل طهماسبی به باز پرس شعبه اول دادسرای

شهرستان تهران تاریخ ۲۳ دی ۱۳۳۰

باز پرس محترم شعبه اول دادسرای شهرستان تهران

در موضوع اتهام آقای خلیل طهماسبیان (موکل) که طبق قرار اخیر دیوان عالی جنائی تهران (شعبه اول) شماره ۱۲۹ - ۱۳۳۰/۱۰/۲۱ مقرر شده است مدارک و دلایل مورد استناد اینجانبان از دادرسی ارتش و وزارت دادگستری خواسته شود اینک با توجه به مراتب معروض در جلسه ۱۳۳۰/۸/۲ آن دایره خواهشمند است شرحی مستقیماً به وزارت دادگستری نوشته شود که: اولاً پرونده محتوی اسناد کشف شده از شرکت نطف سابق انگلیس و ایران که نشان میدهد کلیه اقدامات مرحوم رزم‌آراء که بنام دولت ایران مینمود به دستور سفارت انگلیس بوده است و پرونده مزبور تحت نظر جناب آقای حائری شاه‌باغ دادستان کل وقت و به مباشرت جناب آقای حسن شیرازی مستشار دیوان کشور و آقای مجتهدعلی بوستان رئیس دفتر دیوان کشور از شرکت نطف به وزارت دادگستری آورده شده تحت نظر اینجانب و جناب آقای ابوالفضل لسانی قرار داده تا از محتویات آن رونوشت‌های لازم را گواهی شده اخذ و تقدیم نمایم یا عیناً پرونده را به دایره باز پرس بفرستند. <http://www.chebayadkard.com>

ثانیاً پرونده‌ای که به مباشرت آقای ناصر وثوقی دادیار دادسرای شهرستان تهران

۳۳۱

اینک متذکر می‌شود که با مشورت کسان متهم، و خود متهم و رعایت وظیفه و کالتی خود ناگزیر از استناد مجدد خود به محتویات پرونده ستاد ارتش، و اداره دادرسی ارتش، و پرونده موجود در وزارت دادگستری که مشتمل بر مدارک مسلم خیانت مرحوم رزم آرا به کشور است، و استفاده از کلیه آنها هستم و نمی‌توان از آنها انصراف حاصل کرد، لذا استدعا دارد مقرر فرمائید پرونده به دادرسی تهران اعاده شود تا از طریق دادرسی اسناد مزبور که تأثیر کلی و اساسی در موضوع اتهام و سیاسی بودن جرم متسبب دارد ضمیمه پرونده اتهامی شود، در خاتمه چنانچه توضیحاتی از طرف اینجانب ابوالفضل لسانی ضروری باشد همکار محترم آقای رضا ملکی وکیل دیگر متهم نمایندگی دارد مطالب لازم بعرض دادگاه برساند، با تقدیم احترامات ابوالفضل لسانی.

تحت نظر قرار گرفت، چون وکلای نامبرده از استناد به پرونده ذکر شده در قرار این دادگاه انصراف پیدا نکرده‌اند و قبلاً هم موضوع مورد نظر و توجه دادگاه واقع شده، و در قرار قبلی دستور پیوست نمودن آنها را داده است لذا مقرر میشود دفتر پرونده از طریق دادرسی استان به دادرسی تهران ارسال که نسبت به موارد استناد آقایان ابوالفضل لسانی و صفا حائری و مهدی کاشانی (وکلای متهم) که در آخر قرار شماره ۸۷- ۴- ۷- ۳۰ این دادگاه مشروحاً توضیح داده شده، اقدامات لازم معمول و بوساقت ممکنه پرونده‌های مورد استناد را از مراجع ذکر شده اخذ و پیوست نماید، و چون متهم زندانی است در انجام اقدامات تسریع، و کلیه اقدامات باید با نظارت دادستان انجام شود.

اعضاء هیئت دادگاه - شعبه اول دادگاه جنائی تهران

۳۰/۱۰/۲۱

<http://www.chebayadkard.com>

نامه اعضاء هیئت شعبه اول دادگاه جنائی تهران به دادرسی استان
بتاریخ بیست و یکم دی ماه ۱۳۳۰ جلسه مقدماتی شعبه اول دادگاه جنائی
تهران مرکب از آقایان ذیل:

آقای اشرف احمدی،

محمد عظیمی،

باقر وکیلی،

امیر ابراهیمی،

حسین کرگانی

تشکیل، پرونده اتهام خلیل طهماسبیان و نامه مورخ ۳۰/۱۰/۲۱ آقای ابوالفضل لسانی که ذیل آن را آقایان صفا حائری و مهدی کاشانی وکلای متهم اعضا نموده‌اند به این مضمون:

<http://www.chebayadkard.com>

(دیوان عالی جنائی تهران شعبه اول)

در موضوع اتهام آقای خلیل طهماسبیان که برحسب استدعای اینجانبان و موافقت دادگاه مقرر شد تصمیم خود را در باب انصراف از پرونده‌های موجوده در دادرسی ارتش، و وزارت دادگستری تا صبح دوشنبه ۲۳ دی ماه بعرض دادگاه برسانیم.

۳۳۴

گزارش ژاندارمری کل کشور به وزارت کشور

شیر و خورشید

وزارت کشور

اداره انتظامات

۱۳۲۵/۲/۸ - ۱۳۲۵/۲/۸

وزارت کشور <http://www.chebayadkard.com>

محترماً پیرو شماره ۳۴۹۲۷/۳۲۷۲۹ ج/۱ - ۲۴/۱۲/۱۲ معروض می‌دارد: طی گزارشهای شماره ۱۰۷۹۳ ج/۱ - ۲۴/۴/۲۴ و ۱۰۸۰۴ ج/۱ - ۲۴/۴/۲۵ و ۱۰۸۰۵ ج/۱ - ۲۴/۴/۲۶ خلاصه جریان واقعات مناطق لیراوی و حیات داودی گزارش تقدیم، و حتی خلع سلاح آن حدود را خواستار شد، و طی شماره ۲۴۰۵۷ - ۳۰/۸/۲۱ تقاضا گردید که اشخاصی که با عده‌های مامور تعقیب مقاومت کرده‌اند پس از خلع سلاح تعقیب و به مجازات برسند.

تا اینکه ستاد ارتش طی شماره ۸۵۳۶۵/۵۷۵۴۵ - ۲۴/۱۱/۲۴ مستقیماً به ژاندارمری جریاناتی اطلاع داد که مراتب آن طی شماره ۳۴۹۳۷ - ۲۴/۱۲/۱۲ بعرض رسید، و حتی در آن شماره اشاره شد که عملیات خلع سلاح حوزه لیراوی و حیات داودی خاتمه گرفته است.

اینک ناحیه فارس گزارش می‌دهد از قرار معلوم ستاد ارتش مقرر داشته است که یکصد و نه قبضه تفنگ به فتح الله داودی داده شود که نامبرده از لشکر فارس دریافت کرده، و همین [همچنین؟] یکصد و بیست قبضه تفنگ هم وسیله لشکر خوزستان به محمد لیراوی تحویل خواهد شد.

۳۳۶

۳۳۳

نامه دادگستری به وزارت جنگ

شیر و خورشید

وزارت دادگستری

اداره دفتر کل وزارت

فوری است ۱۱۳۹/۲۹

وزارت جنگ

بطوریکه از شعبه اول باز پرس دادرسی تهران گزارش میدهند بنابه درخواست آقای مهدی کاشانی وکیل خلیل طهماسبی ضمن نامه شماره ۱۸۱۴ - ۳۰/۸/۶ به دادرسی ارتش و ضمن شماره ۱۸۶۷ - ۳۰/۸/۱۲ به ستاد ارتش نوشته شده است موارد استفاده وکیل مزبور از پرونده‌های مورد نظر در دسترس شعبه مزبور بگذارد. ولی از دادرسی ارتش ضمن شماره ۱۸۲۵۴ - ۳۰/۸/۳۰ پاسخ داده‌اند که ارسال پرونده مقدور نیست و از ستاد ارتش نیز ضمن شماره ۴/۱۰۸۰۱ - ۳۰/۸/۱۸ جواب داده‌اند که برای استخراج موارد استفاده از پرونده شخصاً در ستاد ارتش حضور یابد.

خواهشمند است دستور فرمائید در انجام درخواست باز پرس مزبور اقدام سریع بعمل آید، نتیجه را هم اعلام دارند.

کفیل وزارت دادگستری

۳۰/۱۲/۳ - ۵۹۵۰۴

رونوشت در پاسخ نامه شماره ۲۴۴۹ - ۳۰/۱۰/۲۴ به شعبه اول باز پرس ارسال میشود.

از طرف وزارت دادگستری

<http://www.chebayadkard.com>

اعضاء

۳۳۵

وصول این گزارش از ناحیه فارس، ژاندارمری را در قبول مفاد شماره (۵۷۵۴۵) ۸۵۳۶۵ - ۲۴/۱۱/۲۴) ستاد ارتش دایر بر اعلام خاتمه خلع سلاح مردم نگاهداشته است و نمی‌تواند تصمیمات لازم جهت استقرار دسته‌های ژاندارم در آنجا ایجاد نماید. گذشته از اینکه قانون درباره محمدعلی و فتح‌الله حیات داودی حکمیت نکرده، نامبردگان ثانیاً با اخذ تفنگ مسلح شده‌اند، و حال اگر چه بین این دو نفر توافق نظری حاصل شود، و روی این حسن تفاهم موقت ممکن است حوادث سونی رخ ندهد، لیکن نمی‌توان بطور قطع امیدوار بود که با بودن تفنگ در دست ایشان امنیت بطور دائم پابرجا باشد، و اگر وضعیت هم بدین منوال باقی بماند، جای انجام وظیفه برای پاسگاههای ژاندارمری دیلم و کناوه باقی نیست.

در پایان متنی است مقرر فرمایند مفاد این گزارش را به وزارت جنگ اعلام و نظریه آن را ابلاغ نمایند.
رئیس ستاد ژاندارمری کل کشور
رئیس سازمان ژاندارمری کل کشور
سرهنگ متضدی
رونوشت برابر اصل است.

رونوشت نامه محرمانه وزارت امور خارجه به وزارت جنگ

شیر و خورشید
وزارت کشور

۱۸۹۵۱/۵۸۸۰ - ۳۲۵/۳/۱۹
وزارت کشور.

رونوشت نامه محرمانه وزارت امور خارجه بشماره ۱۳۱۸ - ۳۲۵/۳/۱۲ برای اطلاع و احتیاطات لازم به وزارت جنگ فرستاده میشود، و چون این وزارت از اصل جریان یعنی از موضوع نامه شماره ۱۴۷۷ - ۷۴۵ - ۳۲۵/۲/۳ آن وزارت به مقام نخست‌وزیری بی اطلاع است علیهذا متنی است مقرر فرمائید وزارت جنگ را در جریان اتفاقات (بخصوص موضوع مندرجه در ماده ۲ که وزارت خارجه در نامه خود اشاره کرده) بگذارند تا اقدامات لازم بعمل آید.

اعضاء از طرف وزیر جنگ
<http://www.chebayadkard.com>
رونوشت شماره ۱۳۱۸ - ۳۲۵/۳/۱۲ وزارت کشور

بازگشت به گزارش آن وزارت به مقام نخست‌وزیری که رونوشت آن را به شماره ۱۴۷۷/س/۷۴۵ مورخه ۳۲۵/۲/۳۰ به این وزارت فرستاده‌اند اشعار می‌دارد از طرفی نامه قبلی که شماره آن را ۲۷۱ - ۲۶۹۱ مورخه ۳۲۵/۱/۱۲ ذکر کرده‌اند به این وزارت نرسیده و به این جهت موضوع کاملاً روشن بنظر نمی‌آید، در هر حال نکاتی را که قابل یادآوری میدانند در زیر تشریح می‌نماید:

۱ - آقای فتح‌الله حیات داودی را خوب بود معرفی می‌نمودند که کیست، چه

۳۳۸

قرار صادره از سوی باز پرس ویژه دادرسی ارتش درباره اتهام کودتای رزم آرا

شیر و خورشید
وزارت جنگ

اداره دادرسی ارتش

<http://www.chebayadkard.com> ۳۰/۱۲/۱۴

«قرار»

محترماً عطف به مرجوعه مورخه ۳۰/۷/۲ دادستانی ارتش موضوع پرونده توطئه ضد مقام سلطنت معروض می‌دارد.

گردش کار

قسمت یکم - اقدامات و تحقیقات تا قبل از ارجاع پرونده به باز پرس و ویژه

الف. مقارن ساعت ۱۵ روز سه‌شنبه ۲۰ فروردین ۱۳۳۰ موقعی که تیمسار سرلشگر حجازی ریاست شهربانی وقت از طهران به تجریش می‌رفته‌اند، نزدیک پمپ بنزین در جاده شمیران مشاهده می‌نمایند سید جوان و معممی با موتورسیکلت درحالیکه جوان دیگری راننده بوده بطرف تجریش می‌روند، و چون از اوضاع و احوال آنها مشکوک می‌شوند به کلانتری تجریش احضار و در تحقیقات معلوم می‌شود نام سید مزبور سید محمد حسن حائری نیا دانشجوی معقول و متقول است، از نامبرده واریسی بدنی بعمل آمده، و در ضمن بازرسی منزل مشارالیه اوراق و مدارک مشکوکی بدست می‌آید، نامبرده در شهربانی بازداشت و تحقیقات از وی شروع می‌شود، و در جریان بازجویی اظهاراتی می‌نماید مبنی بر اینکه مرحوم رزم آرا با کمک عده که اسم آنها را نیز ذکر نموده قصد کودتا داشته است، و موضوعی که بیشتر مورد توجه واقع می‌گردد، مطالبی در

۳۴۰

۳۳۷

نفوذ و موقعیتی در محل دارد، همچنین محمدعلی لیراوی که ظاهراً دارای موقعیت خاصی بنظر می‌آید کیست؟

۲ - علت و موضوع ملاقات و مذاکرات بازرسان و مأمورین دولت با حیات داودی و رفتن دسته‌جمعی آنها به دیلم تشریح نگردیده، تا از آن رو ارتباط قضیه با ملاقات بدی حیات داودی با کلانتر قشقایی تا اندازه‌ای روشن بشود.

۳ - اصولاً مأمورین و نمایندگان دول بیگانه در داخله هر کشوری برای کارهاییکه داشته باشند باید به فرمانده محلی و یا مأمورین رسمی دیگر مراجعه کنند، و وقتی که مستقیماً یا خوانین محلی آن هم یکجا و برحسب وعده قبلی ملاقات می‌کنند لازم است تا سرحد امکان نسبت به موضوع ملاقات و مذاکرات آنها از طرف مأمورین ماکتبخاوی و بررسیهایی بشود، و پیوسته از کیفیت این قبیل پیش آمده‌ها به موقع آگاهی حاصل نموده و تا جایی که اطلاعات آنها به نقطه روش و قابل استفاده برسد مطلب را دنبال نمایند.

رویه‌رفته از گزارشهایی که در این اواخر میرسد چنین برمی‌آید که در صفحات جنوبی بین مأمورین انگلیسی و عشایر و قبایل محلی ملاقاتهایی صورت می‌گیرد که نتیجه آنها معلوم نیست و بر عهده مأمورین دولت است که بر مراقبت و جدیت خود بیافزایند و حتی الامکان مأمورین هوشمند و کارآزموده روانه فرمایند تا بوسیله آنها اطلاعات روشن‌تر و سودمندتری بدست آید و دولت برای تدابیر قبلی و پیش‌بینی‌های آینده آماده و موفق گردد.

اعضاء از طرف وزیر امور خارجه

رونوشت برابر اصل است.

<http://www.chebayadkard.com>

۳۳۹

نمبردگان به قرار صادره اعتراض نمودند، پرونده به دادگاه و یژه ارجاع، و دادگاه قرار بازداشت را تأیید نمود (ردیف ۸۲ جلد دوم پرونده).
و در ضمن اولاً از شهربانی پنج برگ رونوشت گزارش مأمور کنترل مکالمات تلفنی سرتیپ سرتیپ‌پور و مهندی که ظاهراً حاکی از فعالیت‌هایی علیه دولت جناب آقای دکتر مصدق بوده به دادستانی ارتش ارسال می‌گردد (از ردیف ۵۲ الی ۵۶ جلد دوم پرونده ضبط است)، ثانیاً یک برگ یادداشت مدادی به خط مهندی که در زندان برای سرتیپ سرتیپ‌پور نوشته بوده و بدست آمده به دادرسی ارتش ارسال می‌گردد (ردیف ۹۲ جلد دوم پرونده).

<http://www.chebayadkard.com>

قسمت دوم - اقدامات و تحقیقات پس از ارجاع پرونده به بازرسی و یژه پرونده در تاریخ ۳۰/۷/۲۳ به بازپرسی و یژه ارجاع گردید و به شرح پائین شروع به اقدام گردید:

الف. این بازپرسی با درک اهمیت این مأموریت خطری پس از بررسی دقیق پرونده واصله به این نتیجه رسید که نسبت به موارد مختلفی بایستی تحقیقات عمیق و دقیق و عندالزوم دامنه‌دار معمول دارد تا به حقیقت برسد.

ب. در تاریخ ۳۰/۷/۲۷ که گزارشی برای تصویب شغل یک نفر کمک بازپرس بشرفض میرسد، اوامر شاهانه بدین مضمون شرفصدور یافت که «طبق چه مدارکی موضوع اتهام توطئه بر ضد سلطنت تشخیص داده شده، بایستی دقت و مراقبت شود که موضوع تسویه حسابهای شخصی در بین نباشد (برگ ۳۵۰ جلد دوم پرونده)، علاوه بر این وقتی یک دادخواست مهندی از طریق وزارت جنگ بشرفض می‌رسد ایضاً اوامر شاهانه شرفصدور می‌یابد که «دقت و مراقبت شود که تسویه حسابهای شخصی در بین نباشد» ردیف ۳۳۰ جلد دوم پرونده. پس از وصول و ابلاغ اوامر شاهانه چون طبق گزارش شرفرضی مورخه ۳۰/۶/۲۵ موضوع تعقیب مربوط به اتهام توطئه علیه سلطنت بوده و در مورد این اتهام نیز قسمتی از مندرجات دفترچه حائری‌نیا که مربوط به اجراء کیودتا مدرک مهم این اتهام بنظر می‌رسد علیهذا برای کشف حقیقت و به دستور ماده ۱۵۸ قانون دادرسی و کیفر ارتش قانوناً ضروری بنظر رسید که برای کارشناسی خط بنظور تشخیص صحیح خط مزبور اقدام شود. از این رو چند نمونه از خط مرحوم سپهبد رزم‌آراء

۳۴۲

باشد تحقیقات جزئی و کلی و دقیقی بعمل آمد (از جلد دوم پرونده به بعد) و همچنین در مورد تأسیس پاسگاهها و تعلیمات جدید تحقیق لازم گردید.
پرونده سازمان دادگاههای ژاندارمری بررسی شد.

۳ - صورت جلسه مشروح کمیسیون متشکله از نمایندگان وزارت کشور - ژاندارمری - دادرسی ارتش که قبل از تشکیل این بازپرسی برای تحقیقات به ژاندارمری اعزام شده بودند تحت بررسی واقع شد.

۴ - از ستاد ارتش و شهربانی کل کشور درخواست گردید که علاوه بر مواردی که این بازپرسی در نتیجه تماس حضوری یا مکاتبه در باره این پرونده استعلام می‌نماید نظر به اهمیت پرونده و برای نشریک مساعی بیشتر دستور داده شود شعب و دوایسر مربوطه هرگونه مدرک و اطلاعی که موجود دارند و در آینه تحصیل می‌نمایند به بازپرسی و یژه ارسال دارند. (برگ‌های ۱۲۶ و ۱۲۷ جلد دوم پرونده).

۵ - نامه‌ای به امضاء «ا.جامی» رسید که حکایت از وجود پرونده‌ای که به کشف این موضوع کمک می‌نماید و در بازرسی وزارت پست و تلگراف است می‌نمود (برگ ۱۳۱ جلد دوم پرونده) مراتب از وزارت پست و تلگراف استعلام و چون تکذیب شد پنج نفر کارمندان آن وزارت خانه که شهرتشان جامی بوده احضار، در نتیجه تحقیق و تطبیق خط معلوم شد که این نامه از ناحیه آنها صادر نشده و نویسنده شناخته نشد.

۶ - از رکن دوم ستاد ارتش درخواست شد که کلیه مندرجات جرائدی را که در زمینه مأموریت این بازپرسی مطالبی می‌نویسند بنظور تحقیق در اطراف آن مطالب به بازپرسی و یژه ارسال دارند (برگ ۱۳۶ جلد دوم پرونده) که بعداً هم نسبت به این قبیل جرائد واصله تحقیق گردید.

<http://www.chebayadkard.com>

۷ - اسامی ۲۲ نفر افسران و غیرنظامیان که مید حائری‌نیا اظهار داشته بود که آنها با مرحوم رزم‌آراء همفکری نزدیک داشته و یا در صورت توطئه علیه سلطنت با او همکاری می‌نمودند به شهربانی کل کشور ارسال و اعلام گردید، چون ممکن است ولو بعنوان مطلع باشد این اشخاص به بازپرسی احضار گردند علیهذا دستور داده شود که از ایران حق خروج نندارند، و علاوه بر این در مورد افسران هم به ستاد ارتش در این زمینه گزارشی تقدیم گردید. (برگ ۱۴۲ جلد دوم پرونده)

۸ - با وجود اینکه پرونده‌های: سوء قصد به ذات شاهانه در بهمن ۲۲ - قتل

۳۴۴

باره اجراء کیودتا بوده است که در یکی از دفترچه‌های مکشوفه از منزل سید مزبور درج شده، و اظهار داشته بود که بخط مرحوم سپهبد رزم‌آراء است.
(رونوشت مطالب مزبور که سه برگه است بیوست این قرار می‌باشد - شرح مفصل این خلاصه و اظهارات سید مزبور نیز در ۱۴ برگ گزارش شهربانی کل کشور از ردیف ۳۸۴ الی ۳۹۷ جلد اول پرونده ضبط است).

ب. سرتیپ محمدحسین سرتیپ‌پور رئیس کارآگاهی سابق، و سرهنگ پیشین علی اکبر مهندی معاون اسبق نخست وزیر هم از لحاظ فعالیت علیه دولت جناب آقای دکتر مصدق، و از جهت شرکت در توطئه علیه مقام سلطنت در زمان مرحوم رزم‌آراء مورد سووذن شهربانی واقع و بنابه تقاضای اداره آگاهی و با موافقت باز پرس دادرسی ارتش مقرر می‌گردد مکالمات تلفنی آنها کنترل شود (ردیف ۳۶۱ و ۳۶۲ جلد اول پرونده) متعاقب این اقدام در تاریخ ۳۰/۶/۲۶ از منزل مهندی و در ۳۰/۶/۳۰ از منزل سرتیپ‌پور بازرسی بعمل آمده مقداری اوراق و کاغذجات ضبط می‌گردد (ردیف ۳۷۰ و ۳۷۷ جلد اول پرونده) بعلاوه سرتیپ سرتیپ‌پور و مهندی در شهربانی بازداشت و مراتب بنظور صدور قرار مقتضی به ستاد ارتش گزارش می‌شود (ردیف ۳۷۲ و ۳۷۴ جلد اول پرونده).

ج. پس از اینکه این اقدامات انجام می‌گردد طی ۵/۱۴۱۰ - ۳۰/۷/۱ (ردیف ۳۹۸ جلد اول پرونده) پرونده مشکله حاوی ۲۸۳ برگ اوراق پرونده به ضمیمه ۱۴ برگ خلاصه اظهارات سید حائری‌نیا و ۲۷۶ برگ اوراق و ۱۱ جلد دفترچه مکشوفه از منزل سید نامبرده و دو بسته اوراق و نوشتجات مکشوفه از منزل سرتیپ سرتیپ‌پور و مهندی به دادستانی ارتش ارسال می‌گردد. ولی دو جلد دفترچه بغلی حائری‌نیا که مطالبی راجع به کیودتا در آن درج شده بود در اداره آگاهی نگهداری می‌شود.

د. در تاریخ ۳۰/۶/۲۵ گزارش شرفرضی به پیشگاه شاهانه تقدیم می‌شود مبنی بر اینکه طبق اظهار سیدمحمد حسن حائری‌نیا، مرحوم رزم‌آراء قصد کیودتا داشته و قسمتی از مطالب مندرجه در دفترچه مأخوذه از سید طبق اظهار وی به خط مرحوم رزم‌آراء است که در نتیجه اوامر شاهانه برای تعقیب «کلیه اشخاصی که در مظان اتهام هستند شرفصدور یافت» برگ ۲.

ه. در تاریخ ۳۰/۶/۲۶ سرتیپ سرتیپ‌پور، و در تاریخ ۳۰/۶/۲۷ مهندی به دادرسی ارتش احضار و پس از انجام یک جلسه تحقیق مقدماتی قرار بازداشت آنان صادر و به موافقت دادستانی ارتش می‌رسد (ردیف ۳۳ و ۷۰ جلد دوم پرونده) و چون

۳۴۱

بنظور تطبیق با قسمتی از خطوط دفترچه مزبور که بنا به اظهار حائری‌نیا به خط مرحوم سپهبد رزم‌آراء بوده از ستاد ارتش اخذ و به ترتیبی برای کارشناسی اقدام گردید که کارشناسان خط قبل از تشکیل جلسه و انتخاب سه نفر کارشناس از بین کارشناسان بهیچوجه از موضوع مستحضر نگردیده، و برای تأمین اختفاء مکاتبه‌ئی هم بعمل نیامد و شخصاً بجناب آقای ..... کفالت وزارت دادگستری مراجعه شد. در نتیجه در تاریخ ۳۰/۸/۱ با حضور اینجناب (سرتیپ کیهان) بازپرس و یژه و تیمسار سرتیپ امانپور دادستان و یژه و تیمسار سرتیپ آرموده معاونت دادستانی ارتش، و سرکار سرهنگ پاکروان ریاست رکن دوم، و سرکار سرهنگ ستاد گوهری دادیار و یژه در دفتر کار ریاست اداره آگاهی در شهربانی از روی صوت کارشناسان ۳ نفر کارشناس با سابقه تعیین و کارشناسی معمول گردید.

کارشناسان پس از مذاقه و بررسی خط مرحوم سپهبد رزم‌آراء و تطبیق آنها با خط انتسابی به مرحوم مزبور در کتابچه مکشوفه از حائری‌نیا نظر دادند که خطوط معینه در کتابچه فوق‌الذکر با خطوط جوهری و مدادی ارائه شده که اساس تطبیق است بهیچوجه شباهتی از حیث شیوه خط و گردش قلم ندارد و از ناحیه یک نفر صادر نشده است. و اما خطوط مورد گفتگو در کتابچه با خطوط مدادی در همان کتابچه برگ دوازدهم مقابله شده از حیث شیوه و گردش قلم و طرز نگارش با یکدیگر شباهت کامل دارد، و از ناحیه یک نفر صادر شده است. که بنظور کارشناسان شیوه بودن خط انتسابی به مرحوم رزم‌آراء به خط خود سید حائری‌نیا است (اقدامات مربوط به کارشناسی در ردیف ۳۶۳ الی ۳۷۱ جلد دوم پرونده ضبط است)

ب. این باز پرس چه قبل از کارشناسی و چه پس از آن تنها هم خود را مصروف اقدام به کارشناسی خط نموده، بلکه به منظور کشف حقیقت کلیه اقدامات و تحقیقات لازمه را که خلاصه آن تقریباً به ترتیب تاریخ و تقدم و تأخر در پائین درج نموده معمول داشته است، بشرح ذیل:

<http://www.chebayadkard.com>

۱ - در رکن دوم ستاد ارتش پرونده‌های: قشقانی‌ها، پیچرانلواها، چنیتیاری‌ها، حسن کاشف رئیس اسبق کارآگاهی اصفهان (مربوط به کمیته انتظام اصفهان که در بهمن سال ۲۷ تحت رسیدگی بود) و تعلیمات عشائری بررسی گردید.

۲ - تحقیقات عمیق و دامنه‌دار در ژاندارمری معمول و بالانحص از لحاظ اینکه شاید احتمالاً برای فرارده نفر زندانیان سیاسی از وسائل و عناصر ژاندارمری استفاده شده

۳۴۳

نوکرش که بعداً اعزام شد، سوابق وی از لشکر ۸ ژاندارمری درخواست و پرونده هائی از مأموریت مشارالیه بمنظور بررسی درخواست شده و ازدو نفر آشنایان وی در طهران نیز بازجویی بعمل آمد (از برگ ۳۰۷ تا ۳۱۴ و ۳۲۱ تا ۳۲۵ جلد دوم پرونده). و چون استوار مزبور به قرار بازداشت صادره اعتراض نموده، پرونده به دادگاه و یژه ارجاع، دادگاه طبق قرار مورخه ۳۰/۸/۱ ادامه بازداشت او را جایز ندانسته، عقیده به آزادی مشارالیه داد (برگ ۳۵۶ جلد دوم پرونده) که در نتیجه استوار جنید بقید التزام به مبلغ ۳۰۰۰۰۰ ریال و نوکرش بقید التزام به مبلغ ۱۰۰۰۰۰ ریال مرخص گردیدند.

۱۳ - نظر به اینکه سید حائری نیا در جریان تحقیقات در شهر بانی و قبل از کارشناسی خط اظهاراتی نموده بود که عده از امراء و افسران ارشد در صورت انجام توطئه علیه سلطنت با مرحوم همکاری می نمودند، و اسامی ذکر کرده بود، علیهذا از این جهت و از جهت اینکه بعضی از امراء و افسران ارشد در زمان مرحوم رزم آراء در راس مشاغل حساس بودند با بررسی جوانب، بدون اینکه بازداشت آنان مصلحت باشد بعنوان مطلع به باز پرسى و یژه احضار و تحقیقات کسی از آنان بعمل آمد که به ترتیب تقدم بازجویی ذیلاً ذکر می شود:

۱ - از سرهنگ هوایی غضنفری - آجودان سابق ستاد ارتش و رئیس دفتر نخست وزیری در زمان مرحوم رزم آراء (از برگ ۲۶۹ الی ۲۸۵ جلد دوم پرونده).

۲ - از تیمسار سرتیپ بیژن گیلانشاه رئیس اسبق رکن دوم ستاد ارتش (از برگ ۲۹۸ تا ۳۰۶ جلد دوم پرونده).

۳ - از تیمسار سرلشگر همایونی رئیس سابق نخست وزیری (از برگ ۳۲۵ الی ۳۲۹ جلد دوم پرونده).

۴ - از آقای خلیلی رئیس سابق حسابداری نخست وزیری (از برگ ۴۰۶ تا ۴۱۲ جلد دوم پرونده).

علاوه بر این ۶ بار دیگر از خلیلی تحقیق شد که از جمله دربرگهای از ۱۳۴ جلد سوم به بعد و از ۳۱۸ به بعد جلد سوم پرونده، و همچنین از برگ ۱۰۳ به بعد جلد چهارم پرونده منمکس است.

۵ - از تیمسار سرلشگر بقائی رئیس سابق دادرسی ارتش (از برگ ۱۳۹ جلد سوم به بعد).
<http://www.chebayadkard.com>

۳۴۶

بانک سپه هم دهنده وجه چک مزبور بوده مکاتبه گردید (برگ ۲۷۸ و ۴۱۱ جلد سوم پرونده).

ضمن بررسی صورت وجوه مصرفی در مورد ارقامی که از لحاظ مبلغ یا گیرنده وجه جلب نظر می نمود از رئیس حسابداری وقت تحقیق می گردید، از جمله ارقام مزبور صد هزار ریال (۱۰۰/۰۰۰) ریال بود که تحت عنوان اینکه در شب عروسی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی به صد نفر از مستندان داده شده به حساب گذارده شده بود، که در این زمینه علاوه بر تحقیقات مکرر از خلیلی (از برگ ۳۱۸ جلد سوم پرونده به بعد) با نخست وزیری و با دیوان عالی محاسبات نیز مکاتبه گردید (ردیف ۳۰۷ و ۳۱۸ جلد سوم پرونده)، نخست وزیری گیرنده وجه را خلیلی معرفی و مشارالیه موضوع را منکر و با ارائه رونوشت دستور مرحوم رزم آراء مدعی است که این وجه را مرحوم رزم آراء در شب عروسی شاهانه از حساب نخست وزیری شخصاً پراخت نمود و دستور داده اند به حساب گذارده شود که یک نسخه از رونوشت این دستور نیز از دیوان محاسبات به باز پرسى ارسال و اعلام گردیده که سند در جریان رسیدگی است، تحقیق در این باره صرفاً از جهت مالی نبوده بلکه از این لحاظ بوده که شاید با موضوع پرونده مطروحه از جهتی ارتباط حاصل کند ولی قرینه دست نداد.

۱۵ - درباره مطالب جرائدی که صریحاً یا ضمناً اشاراتی درباره توطئه علیه سلطنت در زمان مرحوم رزم آراء نموده مکاتبه یا تحقیق لازم بعمل آمد، از جمله دو مورد روزنامه طلیعه لرستان (برگ ۳۹۷ جلد دوم پرونده) و تحقیق از مدیر روزنامه طوفان (برگ ۱۷۶ جلد سوم پرونده) علاوه بر این به مدیر روزنامه آتش و همچنین کریم پورشرازی مدیر روزنامه شویش تلفونی و کتبی اعلام شد که چنانچه اطلاعاتی درباره این مأموریت و موضوع دارند کتبی یا حضوری در اختیار باز پرسى بگذارند حاضر نشدند. از آقای داود امینی رئیس انتشارات شهر بانی کشور نیز تحقیقاتی بعمل آمد (از برگ - جلد دوم پرونده).
<http://www.chebayadkard.com>

۱۶ - درخلال این احوال و اقدامات، بازجویی از سرتیپ سرتیپ پور و مهدی و سید حائری نیا که دو نفر اول در زندان قصر و نفر سوم در زندان موقت بازداشت بودند جریان و ادامه داشته و شرح ذیل در پرونده مشکله ضبط و منمکس است (علاوه بر تحقیقات گذشته):

هزیر - ترور محمد مسعود - قتل دهقان - مضروب نمودن امام جمعه در مراجع صلاحیت دار رسیدگی شده یا تحت رسیدگی است ممهذنا بمنظور اینکه شاید در موضوع این پرونده کمک یا هدایتی نماید خواسته شد.

۹ - در دو جلسه از آقای شاهده مدیر روزنامه فرمان بعنوان مطلع تحقیقاتی بعمل آمد (از برگ ۱۵۴ جلد دوم پرونده به بعد) و علت تحقیق از نامبرده دو جهت داشت یکی اینکه مشارالیه مدیر روزنامه ایست که در زمینه این اتهام مطالبی نوشته، دیگر اینکه نامبرده تا مهرماه ۱۳۲۹ با مرحوم رزم آراء نزدیک بوده و از آن به بعد بعثتی که در برگ تحقیقات منمکس است با آن مرحوم اختلاف پیدا کرده که قاعدتاً با این مشخصات یعنی بعثت نزدیکی اولیه قاعدتاً اطلاعاتی دارد و بعثت خصوصیت بعدی در صورت داشتن اطلاعات علیه مرحوم رزم آراء حاضر به افشاء آن خواهد بود.

۱۰ - در تاریخ ۳۰/۷/۲۰ از سرهنگ ستاد کافی معاون رکن دوم ستاد ارتش بمناسبت سابقه ای که در رکن مزبور داشته، و بعثت اینکه سید حائری نیا درباره مشارالیه اظهاراتی نموده بود، بعنوان مطلع تحقیق شد (برگ ۲۵۷ جلد دوم).

۱۱ - در ۳۰/۷/۲۰ اطلاعی رسید که اسکناسی به تصویر مرحوم رزم آراء چاپ شده از شهر بانی خواسته شد (برگ ۲۲۱ جلد دوم پرونده)، پاسخ رسید که در شهر بانی موجود نیست، و طبق اطلاع یک وقتی روزنامه آتش این مطلب را منتشر کرده بود، از مدیر روزنامه آتش کتیباً خواسته شد جواب نرسیده، با نامه و تلفونی برای احضار مدیر روزنامه اقدام شد حاضر نشد، و چون شماره روزنامه ای هم که چنین مطلبی در آن باشد مشاهده نشد، طبعاً بنظر باز پرسى مودی برای جلب وی موجود نبود.

۱۲ - قسمت جالب توجه دیگر و حساس پرونده وقتی شروع میشود که طی ابلاغیه ۳۷۶۰۰ - ۳۰/۷/۷ ستاد ارتش عین نامه ای که بعنوان آقای فاطمی معاون نخست وزیر ارسال شده و سپس بشرفرض ملوکانه رسیده به باز پرس و یژه ارسال و حکایت از این می نمود که استوار ژاندارم جنید راهونی و نوکرش از طرف مرحوم رزم آراء مأمور سوء قصد به ذات شاهانه بوده اند (برگ ۲۳۷ جلد دوم پرونده) که در نتیجه فیأ اعزام استوار مزبور تحت الحفظ از لشکر خراسان درخواست و تأکید شد که نامبرده و نوکرش بدون تماس با یکدیگر و دیگران اعزام بشوند. پس از اعزام قویاً بازداشت انفرادی شده و تحقیقات شروع شد (از برگ ۲۴۰ جلد دوم پرونده به بعد) و علاوه بر تحقیقات از وی و

۳۴۵

۱ - از تیمسار سرتیپ کیا رئیس سابق مرزبانی (از برگ ۱۵۳ جلد سوم پرونده به بعد).

۲ - از تیمسار سرتیپ دفتری رئیس اسبق شهر بانی (از برگ ۲۰۴ جلد سوم پرونده به بعد).

۳ - از تیمسار سرتیپ گلپیرا رئیس اسبق ژاندارمری (از برگ ۲۳۹ جلد سوم پرونده به بعد و یک دفعه دیگر).

۱۴ - از نخست وزیری - میزان بودجه سری زمان نخست وزیری مرحوم رزم آراء خواسته شد (برگ ۳۴۰ جلد دوم پرونده) علاوه بر این از نخست وزیری استعلام گردید که در زمان مرحوم رزم آراء از بودجه سری نخست وزیری یا محل دیگری به کدام یک از مدیران جرائد کمک مالی میشده و مبلغ آن چه بوده؟ پاسخ نخست وزیری در مورد وجوهی که در زمان مرحوم رزم آراء داده شده واصل و در ردیف ۸۹ جلد سوم پرونده ضبط است، و در این زمینه از خلیلی رئیس حسابداری وقت تحقیقاتی بعمل آمد، و در مورد کمک پولی به مدیران جرائد چون نخست وزیری مودی را ذکر ننمود، در این زمینه با انجمن روزنامه نگاران مکاتبه شد (برگ ۱۳۳ جلد سوم پرونده) و منظور از این استعلام مکاتبه این بود که معلوم شود آیا مستقیم و غیرمستقیم بدستور مرحوم رزم آراء به مدیران جرائدی که علیه مقام سلطنت مطالبی منتشر می نمودند کمکی می شده یا خیر؟ تا اینکه طی ۲۶۱۹/۴ - ۳۰/۸/۲۱ از نخست وزیری اعلام گردید که در زمان مرحوم رزم آراء ۵۹۷۶۵ کیلو کاغذ از اداره..... دخانیات اخذ و به روزنامه های داد، صدای مردم، ترقی تقسیم و سه دوله هم به نخست وزیری آورده شد (برگ ۲۰۳ جلد سوم پرونده) که در این زمینه از خلیلی رئیس حسابداری تحقیق لازم بعمل آمد، انجمن روزنامه نگاران چوایاً اعلام داشت چون دولت رزم آراء به عذر نبودن محل چندین ماه ماهیانه مقرر را نپرداخته بود، برحسب تصویب هیئت مدیره انجمن به آقای هاشمی حائری مدیر روزنامه طلیعه شصت هزار ریال (۶۰/۰۰۰) داده شده است (برگ ۲۹۵ جلد سوم پرونده).

درباره وجوه مصرفی در زمان نخست وزیری رزم آراء علاوه بر صورت وجوه مندرجه در ردیف ۸۹ جلد سوم پرونده از نخست وزیری اعلام گردید که بالغ ۱۶۰۰۰۰ ریال نیز در زمان نخست وزیری مرحوم رزم آراء از اوقاف به مناسبت عزاداری خامس آل عبا گرفته شده که در این مورد نیز از خلیلی تحقیق و اظهار داشته معمول بسالیانه بوده و

اعظم مذاکرات آنها را نوشته که در ردیف ۴۳۵ و ۴۶۶ جلد سوم پرونده ضبط است، و بعداً به اعضاء سید حائری نیا هم رسید.

سید حائری نیا در شروع مذاکرات خود اظهار داشت که «خدا پدر فاطمی را بیامرزد که برای جلوگیری از جمهوری خود اینکار را بر ملا کرده»، که در این باره از سید مزبور در ردیف ۴ برگ ۱۵۴ جلد چهارم پرونده سوال شد که منظور شما از این اظهار چه بود که پاسخ نامیزده در برگ ۱۵۵ جلد چهارم منعکس است.

۲۰ - در خلال رسیدگی اطلاعاتی رسید مبنی بر اینکه اظهاراتی به میرزا علی نام کتخدای برقوز از توابع خلخال انتساب داده شده که حکایت از همکاری وی با مرحوم رزم آرا در توطئه علیه سلطنت داشته (برگ ۱۹۶ جلد سوم) که برای تحقیق موضوع به باز پرسى تیب اردبیل نیابت قضائی داده شد. (برگ ۱۹۸ جلد سوم) نتیجه تحقیقات که حکایت از کذب موضوع می نماید ارسال و در ردیف ۲۰۱ تا ۲۰۵ جلد چهارم پرونده ضبط است.

۲۱ - چون یکی از جراند مطالبی مبنی بر سوء استفاده مادی زیاد در مراسم تشییع جنازه علیحضرت فقید درج نموده بود و نتیجه گرفته بود که اسنادیکه بهزینه گذارده شده است چند صد هزار ریال بیشتر از اعتبار برآورده بوده، باز پرس از جهت اینکه شاید احتمالاً از این راه فریفته بدست آورد اقدام و با دارائی ارتش مکاتبه نمود (برگ ۲۷۱ جلد سوم پرونده).

۲۲ - طی ابلاغیه ۱۸۱۰۹ - ۲۰/۹/۱۲ دادستانی ارتش یادداشت کوچکی که به خط تیمسار سرلشگر مزینی بوده برای رسیدگی به باز پرسى ارسال گردید (برگ ۴۰۵ و ۴۰۶ جلد سوم پرونده) که در یادداشت مزبور به دو موضوع اشاره شده بود یکی

<http://www.chebayadkard.com>

* لازم به تذکر است که ابتدا شماره مذکور که پس از رقم ۹۸ قرار گرفت است (۱۹) بوده و بقیه مطالب نیز بترتیب تحت شماره های ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳ آورده شده است. اما پس از پایان تحریر «قراره»، از شماره ۱۹ تا ۲۳ خط خورده، و مابین شماره ۱۸ و ۱۹ یا قلم دیگری ابتدا نوشته شده است: «۱۹ - موضوع اسراق سیخ مذاکرات سرتیپ سرتیپ پور یا حائری نیا بوسیله یک کمک باز پرس» و سپس روی مطالب مذکور نیز خط کشیده شده است و تنها عدد ۱۹ باقی مانده و به ارقام بعدی نیز یک شماره اضافه شده است، در پایان تحت شماره ۱۹ مطالبی در یک برگ جداگانه و با قلم دیگری افزوده گردیده است، که «رقم» آن را در این سطر قرار داده است.

۳۵۰

صندوق پس انداز ملی استعمال و تصریح گردید که تعیین نمایند موجودی نامبردگان در تیرماه ۲۹ چه بوده؟ و بعداً هم میزان وجوهی که تا این تاریخ (۳۰/۳/۱۳) به حساب خود ریخته اند چیست؟ (برگ ۲۴۴ جلد اول پرونده) که نتیجه و خلاصه پاسخهای رسیده به قرار ذیل است:

مرحوم سیهید رزم آرا: در بانک انگلیس و خاورمیانه ۳۵۶/۵۲۷/۶۰ ریال (برگ ۲۷۰ جلد اول پرونده).

در بانک سپه: ۱۱۲/۸۶۴/۵۰ ریال (برگ ۲۷۳ جلد اول پرونده)
بانک ملی: به حساب جغرافیای نظامی ۳۲/۹۳۹/۵۵ (برگ ۳۰۲ جلد اول پرونده)

تیمسار سرلشگر همایونی: در بانک ملی ۹۱/۴۲۴/۸۰ ریال (برگ ۳۰۲ جلد اول پرونده)

<http://www.chebayadkard.com>

تیمسار سرتیپ گلپیرا: در هیچ بانکی حسابی ندارد.
آقای مهدی: بانک انگلیس و ایران/ ۴۸ ریال که چون یکسال گذشته، بسته شده است (برگ ۲۷۰ جلد اول پرونده)

در بانک سپه از مرداد ۲۸ الی آخر آذر ۲۹، ۵۶،۵۲۰ ریال بحساب خود ریخته، ولی بعداً برداشت ۵۶ ریال موجودی دارد (برگ ۲۷۳ جلد اول پرونده)

در بانک ملی ۵۰ ریال (برگ ۳۰۲ جلد اول)
سرهنگ غضنفری: در ۲۹/۷/۵ حسابی در بانک بازرگانی باز نموده به دفعات ۱۱،۰۰۰ و ۷۰۰ و ۵۳۶ ریال به حساب خود ریخته ولی برداشت نموده و موجودی ۵۰ ریال است (برگ ۲۶۴ جلد اول)

آقای فروغی زاده: در بانک ملی ۳۲ ریال (برگ ۳۰۲ جلد اول پرونده)
آقای خونساری: در بانک ملی ۶۶،۸۴۰،۶۵ ریال (برگ ۳۰۲ جلد اول پرونده)

در ضمن بانک ملی پاسخ داده است که نامبردگان در شعب بانک ملی بازار و صندوق پس انداز و بجاهای شهری حسابی ندارند.

علاوه بر این طی ۴۷۵ - ۳۰/۳/۱۸ (برگ ۲۷۶ جلد اول پرونده) به اداره کل گمرک اعلام گردید که تعیین نمایند از اعتبار مخفی آن اداره از تیرماه ۱۳۲۹ تا اسفند

۳۵۲

از سرتیپ سرتیپ پور (از برگ ۱۰۱ و ۲۸۱ جلد سوم به بعد و از برگ ۱۶۱۰ جلد چهارم پرونده به بعد).

از مهدی (از برگ ۱۰۵ و ۱۶۷ و ۲۷۹ جلد سوم به بعد و از برگ ۱۱۲ تا ۱۱۸ جلد چهارم پرونده).

از سید حائری نیا (از برگ ۱۶۳ و ۴۴۹ و ۴۷۶ جلد سوم پرونده به بعد و از برگ ۵۸ تا ۱۰۳ و ۱۰۶ تا ۱۱۱ و ۱۱۹ تا ۱۴۴ و ۱۵۴ تا ۱۵۸ و ۱۶۱ تا ۱۷۳ جلد چهارم پرونده).

تحقیقات از سید حائری نیا در زمینه اظهارات گذشته و مسوالات جدید و اوراق و نوشتجات مشکوفاه از منزل مشارالیه که در یک گونی ریخته شده بود بعمل آمد.

۱۷ - در ژاندارمری کل کشور نیز از عده از افسران و درجه داران تحقیقات مورد نظر در باره پاسگاهها - آموزش و مسائل - مأموریت های شبانه و غیره بعمل آمد و اوراق بازجویی در برگ های ۲۱۹ و ۲۱۲ و ۲۱۷ و ۲۱۹ و ۲۲۲ و ۲۲۳ و ۲۲۵ و ۲۲۶ و ۲۳۲ و ۲۳۵ و ۲۴۷ و ۴۶۵ و ۴۷۳ جلد سوم پرونده ضبط است.

۱۸ - پس از اینکه تحقیقات به اینجا رسید، و نتیجه کارشناسی خط معلوم شد دو نفر بازداشتی سرتیپ سرتیپ پور و آقای مهدی در جریان باز پرسى اظهاراتی کردند مبنی بر اینکه شاه پرست و خدمتگزار بوده اند، و در این زمینه نیز تحقیقاتی بعمل آمد (از برگ ۲۵۹ جلد سوم پرونده به بعد) و دادیار پرونده هم گزارشی داد مبنی بر لزوم استخلاص نامبردگان (برگ ۲۵۸ جلد سوم پرونده) باز پرس و ویژه قرار آزادی مشارالیه را با وجه التزام به مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال بشرط عدم خروج از حوزه قضائی تهران صادر نمود، ولی دادستان و ویژه به انتظار اقدامات قضائی دیگر موافقت نفرمودند که بالتسویه پرونده بمنظور حل اختلاف به دادگاه ویژه ارجاع و دادگاه با قرار آزادی نامبردگان موافقت نمودند (برگ ۳۱۶ جلد سوم پرونده) و مشارالیه آزاد شدند.

۱۹ - پس از اینکه سرتیپ سرتیپ پور از زندان آزاد گردید، نامیزده و سید حائری برای تحقیق به باز پرسى ویژه احضار گردیدند، و قبلاً یکی از کمک باز پرس ها در محلی نشسته بود که بدون اینکه دو نفر مزبور کمک باز پرس نامبرده را به بینند کمک باز پرس بتواند اظهارات آنها را بشنود، و پس از حاضر شدن این دو نفر ترتیب کار قسمی داده شد که آنها تنها مانده و مذاکراتی کردند که کمک باز پرس مزبور قسمت

۳۴۹

اسم ضارب امام جمعه مبنی بر اینکه نام مشارالیه در صورت پول بگیری از نخست وزیری درج و ۲۵۰ ریال گرفته است، و دیگر موضوع وجوه مصرفی در زمان مرحوم رزم آرا در نخست وزیری که در هر دو مورد از طرف این باز پرسى قبلاً اقدام گردیده بود، بدین منظور که درباره ضارب امام جمعه در برگ ۳۱۸ و ۳۲۰ جلد سوم پرونده از خلیلی تحقیق و درباره وجوه مصرفی نیز طبق تقاضای باز پرسى قبلاً از نخست وزیری صورت ارسال و بشرحی که در ماده ۱۴ گذشت.

۲۳ - رونوشت پاسخ تعدادی از افسران و مکاتبات به ژاندارمری در قبال پرسش کمیسیون... وزارت کشور به ژاندارمری شرح ذیل در جلد چهارم پرونده ضبط است:

- گزارش سرهنگ مقرب فرمانده سابق هنگ مرکز از برگ ۳۰ به بعد.
- گزارش سرهنگ ضرابی فرمانده هنگ ۱۴ از برگ ۳۵ به بعد.
- گزارش سرهنگ کاشانی فرمانده دژبان ژاندارمری از برگ ۳۸ به بعد.

علاوه بر این ها صورت مجلس مشروعی در مورد باز پرسى امور اداری ژاندارمری....

- موضوع اسلحه و مهمات - وسائل - آموزش از برگ ۴۱ به بعد جلد چهارم پرونده ضبط است.

۲۳ - تحقیقات درباره ثروت مرحوم رزم آرا، مهدی، غضنفری اضافه میشود....

<http://www.chebayadkard.com>

ماده ۲۴ - علاوه بر اقدامات فوق، چه قبل از ارجاع پرونده به باز پرسى ویژه، و چه در جریان تحقیقات در مورد موجودی نقدی و معاملات بعضی از مقامات نظامی و غیرنظامی که اسامی آنها در پرونده منعکس بود، از مراجع مربوطه استعمال و تحقیق بعمل آمده است که خلاصه آن بشرح ذیل است:

- طی ۴۳۸ - ۳۰/۳/۱۳ (در ردیف ۲۴۱ جلد اول پرونده) از وزارت دادگستری تقاضا گردید که اداره کل ثبت اسناد یا استعمال از دفاتر رسمی تعیین بنمایند از تیرماه ۲۹ الی ۱۶ اسفند ۲۹ چه معاملات بعضی از مقامات نظامی و رزم آرا - تیمسار همایونی - تیمسار گلپیرا - سرهنگ ستاد مهدی - سرهنگ غضنفری - آقایان فروغی زاده و خونساری بعمل آمده است

در مورد حسابجاری و پس انداز این اشخاص طی ۴۴۱ - ۳۰/۳/۱۳ از بانک های ملی - رهنی - کشاورزی - سپه - بازرگانی - انگلیس و خاورمیانه -

۳۵۱

چون هستی و مقام و درجه خود را از پرتو مقام سلطنت و یا اعلیحضرت فقید داریم... چنانچه خلاف این رویه و نیت را در مرحوم رزم آراء احساس می کردیم شخصاً موظف به گزارش و اطلاع به مقامات عالی و یا شاهنشاه بوده و اصولاً وظیفه شاه دوستی و وطن پرستی و مصلحت... غیر از این حکم نمی نمود.

سرتیپ شهیدپور و آقای مهدی نیز در همین زمینه مطالبی اظهار و نوشته اند.

ب - نتیجه تحقیقات در ژاندارمری کل کشور: در تحقیقات معموله از ژاندارمری کل کشور معلوم و مسلم گردید که تشکیل آموزشگاههای ژاندارمری و گردان آموزش فوری و تغییر تبدیلات حاصله... و تأسیس پاسگاههای ژاندارمری و ساختمانهای مربوطه فقط و فقط برای تعلیم و تربیت کادر... ژاندارمری و بالاخره پیشرفت آموزش و ورزیدگی سازمان برای انجام وظائف مقررده بوده است.

ج - نتیجه تحقیقات از سید حسن حائری نیا: این شخص محصل دانشکده معقول منقول بوده و... سابقاً توسط آقای ظهیرالاسلام به مرحوم سپهبد رزم آراء معرفی و مدتی با آن مرحوم تماس داشته و بعداً در اوایل تیرماه ۱۳۳۰ جزء مأمورین ویژه رکن دوم استخدام، مأمور تهیه اخبار بوده، علاوه بر این مدتی قبل از دستگیری در ریدف مأمورین ویژه اداره کارآگاهی نیز استخدام گردیده (در زمان ریاست شهربانی سرتیپ دفتری و ریاست کارآگاهی سرتیپ سرتیپ پور) و منظور از استخدام وی ظاهراً کسب اطلاع از جامعه روحانیون بوده است، و علاوه بر این در جریان تحقیقات معلوم گردید که با احزاب و دستجاتی از جمله جبهه ملی و حزب زحمتکشان و بعضی از مقامات روحانی و سیاسی دیگر تماس داشته و اظهار نمود که سابقاً با جبهه ملی و حزب زحمتکشان همکاری می نموده، ولی بعداً مخالفت پیدا و دوری کرده است، در ضمن اوراق مکشوفه نتیجه گرفته شد که با آقای عباس اسکندری و آقای دکتر بقائی رفت و آمد و مکاتبه داشته، همچنین با برادران لنگرانی و مدتی قبل از جناب آقای دکتر مصدق عکس و کلرانی دریافت داشته و از آقای متین دفتری هم دو نامه دریافت داشته است، ولی طبق استنباط باز پرس این ارتباطها عمقی نداشته و شاید قسمت اعظم آن بعلت تمایل و اصرار شخص سید و احیاناً استفاده اطلاعاتی بوده که احزاب یا مقامات و اشخاص از وی می نموده اند نه مناسبات دوستانه متقابل. مؤید این نظر پیش نویس نامه ایست که مشارالیه برای مرحوم لیاقت علیخان نخست وزیر متوفای پاکستان نوشته است و جزء اوراق ملاحظه شد

۳۵۴

بقید التزام اند، از لحاظ اتهام شرکت در توطئه علیه مقام سلطنت بعلت فقد دلیل قرار منع پیگرد صادر می شود.

ب. در مورد استوار جنید براهونی (استوار ژاندارم جمعی هنگ ژاندارمری خراسان) که به اتهام سوء قصد به ذات شاهانه تحت تعقیب واقع گردیده بود و همچنین محمد براهونی نوکر استوار مزبور که به اتهام اطلاع از این جریان احضار و با قرار التزام آزاد گردیدند، بعلت فقد دلیل قرار منع پیگرد صادر می شود.

ج. در مورد سید محمد حسن حائری نیا زندانی در زندان شهربانی که طبق نظر این باز پرس متهم به افتراء و تشویش اذهان عمومی بوده و مشمول ماده ۲۶۹ و بند ب ماده ۲۶۹ مکرر قانون کیفر همگانی می باشد، قرار عدم صلاحیت صادر می گردد تا چنانچه تحقیقات و اقدامات قضائی دیگری در زمینه این اتهام لازم باشد توسط دادسرای تهران که صالح به رسیدگی معمول و قرار قانونی نهائی صادر نمایند.

در خاتمه برای مزید استحضار معروض می داند که جز پنج نفر بالا شخص دیگری بنام متهم تحت بازجویی قرار نگرفته، و از سایر اشخاص نظامی و غیرنظامی که تحقیقاتی بعمل آمده است بننوان مطلع بوده.

کمک باز پرس - سرگرد ستاد حسین رستگار

کمک باز پرس - سرهنگ مهندس جلیل لرفعی

باز پرس و ویژه - سرتیپ سعید کیهان

۲۹ چه مبلغ برداشت شده و به چه اشخاصی داده شده است. اداره مزبور پاسخ داد که اعتباری بنام اعتبار مخفی در این اداره وجود ندارد. و طبق موافقت وزارت دارائی از اعتبارات مربوطه یک میلیون ریال در دومرتبه از لحاظ خدمتی که مأمورین دواثر وصول نموده اند بنام پاداش تقسیم، و این عمل هم مسیوق به سابقه بوده و ۲۰ برگ صورت اسامی کارمندان گمرک و گارد مسلح گمرک را که مربوط به تمام حوزه های گمرکی می باشد و پاداش گرفته اند ارسال داشته اند (برگ ۲۷۷ و ۳۴۲ جلد اول پرونده)

در ضمن تحقیق از تیمسار سرتیپ کیا نیز سؤال شد که آیا مرحوم سپهبد رزم آراء به راهنمایی یا وسیله جنابعلی در شرکت هائی سهامی گرفته، و یا به راهنمایی جنابعلی معاملات مهمه داخلی و خارجی نموده بوده یا خیر؟ (برگ ۱۵۵ جلد سوم پرونده)، ایشان پاسخ دادند مرحوم رزم آراء ده سهم از شرکت کیاکا، هفت سهم از شرکت چاه که آتهم در حقیقت یک شعبه از شرکت کیاکا بوده خریداری کرده، و دیگر هیچ معاملات خارجی و یا داخلی که اینجناب اطلاع داشته باشم ننموده است و قیمت تقریبی تمام این سهام قریب ۷۰۰۰۰ (هفتاد هزار ریال) است.

و ضمن تحقیق از مهدی نیز دارائی مشارالیه اعم از نقد، منقول و غیرمنقول و سهام در شرکتها استخدام گردید (برگ ۱۷۱ جلد سوم پرونده)، مشارالیه پاسخ داد: یک قطعه زمین در باغ فیض دارم که چهار هزار متر است و حدود متری دورپال خریدم، و یک قطعه زمین که ارتش در عباس آباد داده است، و یک باب خانه در شمال دانشگاه تهران که جدیداً ساخته ام، و وجه ساختمان آن از حاصل فروش خانه ایست که در خیابان شاهرضا کوچه سرشار خانم اینجناب داشت... الخ، و در خاتمه اظهار داشت که نه بنام خود و نه بنام عیال و اطفالم در هیچ یک از بانک ها... و هیچ جا مال منقول یا غیرمنقولی ندارد. و برای اطمینان خاطر عرض می نمایم هرگونه دارائی منقول یا غیرمنقول غیر از آنچه که گفته شد اگر سراغ دارند به معلولین ارتش می بخشم.

<http://www.chebayadkard.com>

نتیجه تحقیقات و اقدامات

الف - نتیجه تحقیقات از عده از امراء و افسران ارشد: امراء و افسرانیکه برای تحقیقات احضار شدند ضمن پاسخ دادن به سئوالات که شده اظهار داشتند که در مدت همکاری با مرحوم سپهبد رزم آراء جز خدمتگذاری و شاه دوستی... از وی ندیده و

۳۵۳

(به ریدف ۶۷ جلد چهارم پرونده مراجعه شود).

با توجه به مختصری از مشخصات یا بیوگرافی سید حائری نیا که باید اضافه نمود که در منقول نویسی و منقول گوئی، خلق مطلب نیز افراطی و ید طولانی دارد (به برگ ۶۸ جلد چهارم پرونده شود) اشار می دارد: که پس از کارشناسی از خط دفترچه زمینه تحقیقات جدیدی فراهم و از سرتیپ سرتیپ پور و مهدی نوشته گرفته شد که سید نامبرده را بعنوان متری بعداً تعقیب نمایند و به این وسیله مرحله بازجویی جدید بمنظور کشف حقیقت شروع شد، و بالاخره پس از تحقیقات مشروح سید مزبور اظهار داشت که در بدو امر وقتی در شهربانی از این جانب بازجویی در اطراف مندرجات دفترچه دستور کودتا بعمل آمد اظهار داشتم خط خودم است و چند سال قبل نوشته ام، و وضع کتابچه نیز تایید می نماید، ولی رئیس و معاون اداره آگاهی به من فشار آوردند که بگو خط رزم آراء است که با تأثیر محیط سیاسی آن روز من اجباراً اینطور گفتم و نوشتم، و اکنون که در محیط آزاد باز پرس می شود صریحاً می گویم که خط رزم آراء نیست و حاضر به مواجهه با رئیس و معاون آگاهی می باشم.

با این ترتیب اساس ابتدائی پرونده یعنی اظهارات سید حائری نیا نیز که استخوان بندی آن را مندرجات دفترچه مزبور تشکیل می داد بی اعتبار گردید.

د - نتیجه تحقیقات و اقدامات دیگر - از تحقیقات و اقدامات دیگر نیز که شرح آن در بالا گذشت و منجر به چهار جلد پرونده و بالغ بر ۱۵۰۰ برگ می باشد گردید، دلیل و مدرکی که مؤید توطئه علیه مقام سلطنت در زمان مرحوم رزم آراء باشد بدست نیامده است و در مورد مکالمات تلفونی نیز سرتیپ سرتیپ پور و مهدی تکذیب نمودند (برگ - - - جلد دوم پرونده).

«نظر به باز پرس»

الف. در مورد سرتیپ محمدحسین سرتیپ پور رئیس سابق اداره کارآگاهی شهربانی و سرهنگ پیشین علی اکبر مهدی معاون اسبق نخست وزیر که هر دو آزاد

<http://www.chebayadkard.com>

ه مجدداً یا قلم دیگری در ادامه این خط و سپس در حاشیه نوشته شده است: «وقتی علت نوشتن این مطالب در دفترچه از وی سؤال شد، پاسخ داده که من نویسنده ام و این قبیل مطالب که بنظر افراد عادی غیرعادی می آید در یادداشت هایم موجود است و حتی اضافه کرد که اغلب از جرئت این نوع مطالب را می نویسد قری می کند و وکیل می شوند، ولی من به حبس افتادم.

اداره دادرسی ارتش

شماره پرونده: ۱۳۸۷/۲/۳۱
تاریخ: ۱۳۸۷/۲/۲۵

وزارت جنگ
شماره پرونده: ۱۳۸۷/۲/۳۱
تاریخ: ۱۳۸۷/۲/۲۵

اسم و شهرت متهم: [نام نامشخص]
ردیف: [شماره نامشخص]

بسم الله الرحمن الرحیم
این سند در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۵ در جلسه دادرسی ارتش در خصوص پرونده ۱۳۸۷/۲/۳۱ در مورد اتهامات جنایت علیه امنیت و اخلال در امنیت ملی و ارتش جمهوری اسلامی ایران علیه آقایان [نام نامشخص] و [نام نامشخص] صادر گردید.
موضوع پرونده: [متن نامشخص]
[متن نامشخص]
[متن نامشخص]

این سند در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۵ در جلسه دادرسی ارتش در خصوص پرونده ۱۳۸۷/۲/۳۱ در مورد اتهامات جنایت علیه امنیت و اخلال در امنیت ملی و ارتش جمهوری اسلامی ایران علیه آقایان [نام نامشخص] و [نام نامشخص] صادر گردید.
موضوع پرونده: [متن نامشخص]
[متن نامشخص]
[متن نامشخص]

http://www.chebayadkard.com

http://www.chebayadkard.com

۳۵۸

۳۵۷

حضور وکلای مدافع خلیل طهماسبی در شعبه ۱ بازپرسی*

شیر و خورشید
وزارت دادگستری

حضور چند تن از وکلای خلیل طهماسبی در شعبه اول بازپرسی دادرسی تهران*

شیر و خورشید
وزارت دادگستری

صفحه ۳۹

بتاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۵ برحسب وقتی که برای مراجع به دادرسی ارتش و استفاده از محتویات پرونده اتهامی مربوط به کودتا تعیین شده بود، در این تاریخ ساعت نه صبح آقایان صفا حائری و کاشانی دو نفر از وکلا مدافع متهم در شعبه اول بازپرسی حضور رسانیده و آقای کاشانی اظهار نمودند آقای ملکی در شعبه اول دیوانعالی جنایتی بسمت وکیل مدافع در پرونده اتهامی متهمین ارتقوی یزد مشغول دادرسی هستند، و از حضور در این جلسه عذر خواستند؛ و اینجانب و آقای صفا حائری آماده برای عزیمت به دادرسی ارتش و ملاحظه محتویات پرونده مزبور هستیم. لذا در ساعت ده صبح تاریخ فوق اینجانب بازپرس شعبه ۱ بمعیت آقایان نامبرده به دادرسی ارتش عزیمت، و در اطاق تیمسار سرتیپ صاره دادستان محترم ارتش حضور رسانیده، و آقای دادستان ارتش اظهار فرمودند که قبلاً بمناسبت اینکه موضوع اتهام در جریان رسیدگی و تحقیق و محرمانه بوده، قانوناً مصلحت نبود پرونده را در اختیار آقایان وکلا مدافع و بازپرس قرار داد، ولی اکنون که جریان پرونده پایان یافته و منتهی بصدر قرار منع تعقیب متهمین گردیده

تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۵ برحسب وقتی که برای امروز تعیین و به وکلا مدافع متهم ابلاغ شده بود حضور رسانند در ساعت نه صبح آقایان رضا ملکی، و صفا حائری، و کاشانی در شعبه این بازپرسی حضور رسانیده، و اینجانب بازپرس شعبه ۱ بمعیت آقایان نامبرده به حوزه وزارتی مراجعه، و در اطاق جناب آقای عاملی رئیس دفتر وزارت دادگستری حضور رسانیده و به ترتیب آقای دکتر بقائی، و آقای ابوالفضل لسانی نیز حضور رسانیدند. و ضمناً آقای دکتر عیسی سپهبدی که اخیراً از طرف متهم تعیین و مشارالیه نیز قبولی خود را ذیل یادداشت خلیل طهماسبی اعلام نموده اند حضور رسانیده. آقای قزل ایلاغ دادیار دادرسی شهرستان نیز حضور رسانیده و متفقاً در اطاق سابق مدیرکل بازرسی که مقتل و مهجور بوده، و آقایان نامبرده و آقای اکرمی رئیس دفتر بازرسی کل کشور مهر و لاک اطاق را ملاحظه نموده و صحت مهر و لاک مورد گواهی نامبرندگان واقع گردید، درب اطاق با کلیدی که در نزد جناب آقای عاملی (در جیبه میز مشاورالیه موجود بوده) باز گردید (در این موقع آقای وثوقی دادیار دادرسی حضور رسانیده و آقای قزل ایلاغ که بجای آقای وثوقی حضور رسانیده بودند خارج شدند) - پس از ورود به اطاق مزبور دفتر فهرست برگزهای مربوط به شرکت نفت و اداره اطلاعات شرکت نفت و منزل شخصی سدان در اختیار آقایان وکلا مدافع قرار گرفت، و آقایان وکلا مدافع موارد استناد خود را بشرح صفحه ۳۳ معرفی می نمایند.

[امضاء ها:]

بازپرس شعبه ۱: دکتر بقائی کرمانی
صفا حائری: رضا ملکی
اکرمی: ناصر وثوقی
مهدی کاشانی: ابوالفضل لسانی
عاملی (رئیس دفتر وزارتی): امضاء ناخوانا

http://www.chebayadkard.com

http://www.chebayadkard.com

صفحه ۱۳۸۷ پرونده

صفحه ۱۳۸۷ پرونده

است.

اینک قرار شماره ۳۰/۱۲/۱۹ - ۳۹۴ باز پرس ویژه دادرسی ارتش که مورد موافقت دادستان ویژه نیز واقع شده، و قرار مزبور مشتمل بر خلاصه ای از کلیات پرونده های تحقیقاتی است برای ملاحظه در اختیار آقایان گذارده می شود، و سپس قرار مزبور که مشتمل بر یازده برگ و حاوی خلاصه ای از تحقیقات و جریان پرونده های اتهامی بود تحت نظر اینجانب و وکلا مدافع متهم قرار گرفته، و پس از بررسی مندرجات آن آقایان وکلا اظهار نمودند:

هرچند بنا به حکایت قرار صادره، ملاحظه پرونده اتهامی در دفاع از اتهام متناسب به موکل مؤثر بنظر می رسد، اما چون طبق حکایت قرار باز پرس دادستانی ارتش پرونده اتهامی مزبور مشتمل بقریب یک هزار و پانصد برگ تحقیقات علاوه بر اوراق و مدارک دیگری است که ملاحظه تمام محتویات آن یقیناً مدت ها طول خواهد کشید، و بمناسبت اینکه موکل اینجانبان متجاوز از یک سال است در زندان و بلا تکلیف می باشد، و دیگر اقتضا ندارد برای ملاحظه پرونده مزبور بیش از این موکل بلا تکلیف باشد، لذا فعلاً از ملاحظه پرونده های مزبور صرف نظر نموده و برای اعاده پرونده به دیوان عالی جنائی بعداً تقاضای لازم خواهیم نمود.^۵

امضاء باز پرس شعبه ۱ داسرا

امضاء صفا حایری

امضاء سرتیپ صارم

امضاء مهدی کاشانی